

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Vuoden 2024 toinen lisätalousarvioesitys

23.5.2024

EU:n liiallisen alijäämän menettelyn välttäminen

- Liiallisen alijäämän menettely on mahdollista välttää, jos 3 prosentin alijäämäviitearvon ylitys on vähäinen ja väliaikainen.
 - ⇒ hallituksen tälle vuodelle suunnitteleman julkisen talouden alijäämän tulee pysyä alle 3,5 prosentissa suhteessa BKT:hen
 - ⇒ Komission ennusteessa alijäämän on painuttava jälleen alle 3 prosentin v. 2025

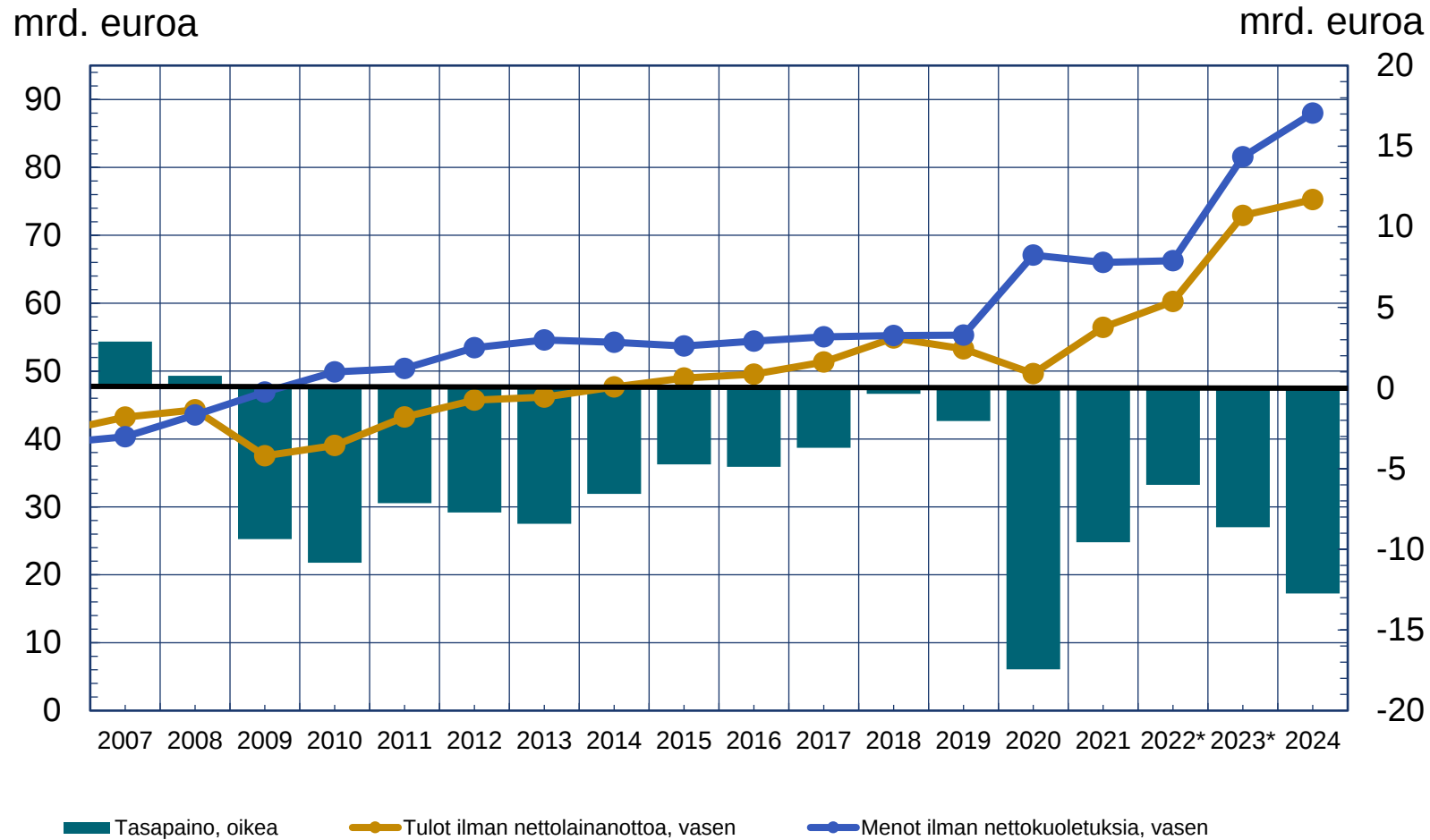
Komission kevätennuste 2024	2023	2024	2025
Julkisen talouden rahoitusasema, % BKT:sta	-2,7	-3,4	-2,8

Vuoden 2024 toinen lisätalousarvioesitys

- Määrärahat -53 milj. euroa.
- Tulot +141 milj. euroa.
- Nettolainanoton tarve -194 milj. euroa
⇒ Alijäämä pienenee n. 12,7 mrd. euroon
- **Esitys tukee hallituksen tavoitetta, jonka mukaan julkisen talouden alijäämän tulee pysyä alle 3,5 prosentissa suhteessa bkt:hen vuonna 2024.**

Budjettitalouden tulot, menot ja tasapaino

* Poistettu varautuminen sähkön johdannaismarkkinoille toimiville yhtiöille myönnettäviin lainoihin ja varauksen purku. Sähkøyhtiöiden lainoihin tehdyn varauksen purku kasvatti vuoden 2023 tilinpäätöksessä tuloja 10 mrđ. eurolla, koska se jäi käyttämättä kokonaan. Tasapaino tämä erä huomioiden oli +1,4 mrđ. euroa v. 2023

Lähde: Valtiovarainministeriö 21.5.2024

Valtiovarainministeriön kevään ennuste huomioitu tuloarvioissa

- Uusi verotuloarvio (-261 milj. euroa) perustuu VM:n huhtikuun 2024 ennusteeseen.
 - (-) Yhteisövero -469 milj. euroa, sähköalan ja fossiilisten polttoaineiden alan väliaikainen voittovero -150 milj. euroa, varainsiirtovero -23 milj. euroa.
 - (+) Perintö- ja lahjaverot 115 milj. euroa, korkotulojen lähdevero 106 milj. euroa, ALV 107 milj. euroa, eräistä vakuutuksista maksettava vero 32 milj. euroa, apteekkivero 11 milj. euroa, alkoholijuomaverot 10 milj. euroa
- ALV:n tuottoarvio pitää sisällään oletuksen, että yleistä arvonlisäverokantaa korotetaan 24 prosentista 25,5 prosenttiin 1.9.2024 alkaen. Korotuksen arvioitu vaikutus on 167 milj. euroa. Kokonaisuudessaan ALV:n tuottoarviota ehdotetaan kuitenkin korotettavaksi vähemmän, sillä heikentyneet talousnäkymät alentavat arvonlisäverontuottoa.
 - Samassa yhteydessä korotetaan myös eräistä vakuutuksista maksettavaa veroa 24 prosentista 25,5 prosenttiin. Korotuksen arvioitu vaikutus on 15 milj. euroa.
- Muut tulot +402 milj. euroa
 - Mm. EU:n Verkkojen Eurooppa -ohjelmasta saatavat tulot +51 milj., Suomen Pankin tuloutus valtiolle -10 milj. euroa
 - Ehdotus sisältää lisäksi 300 milj. eurolla korotetun arvion aiemmilta vuosilta siirrettyjen määrärahojen peruutuksista.

Poimintoja harkinnanvaraisista määrärahalisäyksistä

- Rajavartiolaitokselle 11 milj. euroa radioteknisen valvontajärjestelmän (RTV) investointimenoihin sekä 233 000 euroa Turun lentokentän ympärivuorokautisen tukeutumisen kustannuksiin
- Välineellistetyistä laittomasta maahantulosta aiheutuneisiin ylimääräisiin kustannuksiin Rajavartiolaitokselle 3,3 milj. euron, poliisille 468 000 euron ja Tullille 675 000 euron lisäys
- Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen 2,5 milj. euron lisäys vuoden 2023 porovahinkojen täysimääräiseksi korvaamiseksi (VaV)
- Huoltovarmuustoiminnan energiaturpeen hoitokulujen korvaamiseen Huoltovarmuusrahastolle n. 1,2 milj. euroa

Hallitusohjelman liite B

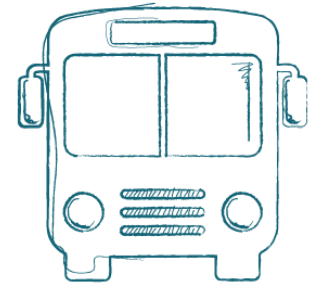
- Sosiaalisen oikeudenmukaisuuden kokonaisuus:
 - Pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseen tähtäävän ohjelman rahoitukseen 2 milj. euroa YM:lle
 - C-hepatiitin eliminointiin tähtääviin toimenpiteisiin 150 000 euroa THL:lle
- Säästöt vuodelle 2024:
 - Vastaanottorahan alentaminen -12,1 milj. euroa
 - Aikuistumisen tuen ikärajan laskun (25 v. -> 23 v.) vaikutus kotoutumisen kustannuksiin -400 000 euroa
 - Vuorotteluvapaajärjestelmän lakkauttaminen -1 milj. euroa

Ukrainan tukemisen kustannukset

- Ukrainaan toimitetun puolustusmateriaalin korvaamiseen liittyvät lisämäärärahat ehdotetaan sisällytettävän Puolustusvoimien Ukrainan tukemiseen liittyvään valtuuteen (UKR 2023), jonka kokonaismäärä nousisi 575,4 milj. euroa.
 - Korvaavista hankinnoista aiheutuvat menot toteutuvat vuosina 2024—2032.
 - Tähän liittyen Puolustusvoimien materiaalihankintoja ehdotetaan lisättävän Ukrainalle annettavan tuen kustannusten kattamiseksi vuoden 2024 osalta n. 1,1 milj. euroa.
- Lisäksi Puolustusvoimien toimintamenoihin ehdotetaan 6,1 milj. euron lisäystä Ukrainalle annettavan tuen kustannusten kattamiseen.

Väylähankkeet osana investointiohjelmaa

- Osana hallitusohjelman mukaista investointiohjelmaa ehdotetaan käynnistettäväksi seuraavat hankkeet:
 - 1) Valtatie 5 Leppävirta—Kuopio
 - 2) Valtatie 8 Edsevä—Lepplax
 - 3) Rantaradan kehittäminen Kauklahti—Karjaa
- Hankkeille ehdotetaan myönnettäväksi yhteensä 234 milj. euron valtuus.
- Suupohjan radan suunnitteluun osana investointiohjelmaa osoitettu valtuus ja n. 1 milj. euron määräraha vuodelle 2024 ehdotetaan peruutettavaksi, koska Metsä Board Oyj ei rakenna uutta taivekartonkitehdasta Kaskisiin.

Muut väylähankkeet

- EU:n Verkkojen Eurooppa -ohjelmasta saatujen tukien tulouttaminen yht. 51,1 milj. eurolla liikenteen hankkeisiin:
 - 11,2 milj. euroa Länsirata Oy:lle
 - Valtatiellä 11 Koiviston ja Pikkuhaaran siltojen uusiminen (Pori ja Ulvila): 16 milj. euron valtuus ja 11,7 milj. euron määräraha v. 2024
 - Valtatien 21 Ailakkalahti—Kilpisjärvi, Enontekiö parantaminen: 4 milj. euron valtuus ja määräraha v. 2024
 - Valtatielle 3 Hämeenlinnan ja Janakkalan rajalle eritasoliittymä: 5,04 milj. euron valtuus ja 1 milj. euron määräraha v. 2024
- Valtatielle 15 Kotkan sisääntulotie (Hyväntuulentie): 8,17 milj. euron valtuus ja 1 milj. euron määräraha vuodelle 2024
- Valtateiden 3 ja 19 liittymäjärjestelyjen parantaminen Jalasjärvellä Kurikassa: 11 milj. euron valtuus ja 1 milj. euron määräraha v. 2024
- Vuosien 2020—2031 MAL-sopimukseen sisältyvien hankkeiden (Helsingin lähijunaliikenteen varikot ja Turun raitiotie) määrärahojen uudelleenbudjetointi yht. 2,5 milj. eurolla
- 1 450 milj. euron valtuus pitkäkestoisiin (20—21 vuoden) maantielauttaliikenteen palvelusopimukseen (rahoitus sisältyy perusväylänpidon vuotuisen määrärahakehykseen)

Poimintoja muista määrärahamuutoksista

- Maahanmuuton olettimiin perustuen pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanottomenoihin ja tukiin yht. n. 83 milj. euron vähennys
- Puolustusvoimien ja materiaalihankintoihin hinta- ja valuuttakurssimuutosten johdosta 165 milj. euron lisäys
- EU-jäsenmaksuun 136 milj. euron vähennys tarkentuneen arvion perusteella
- Valtion rahoitusosuuteen työttömyysetuuksien ansioturvasta ja vuorottelukorvauksesta 33 milj. euron lisäys tarvearvion tarkentumisen vuoksi
- Korkomenoarvion tarkentumisen vuoksi velanhoitomeneihin 73,1 milj. euron lisäys

Lukuisia ajoitus- ja maksatusmuutoksia, mm.

- Laivue 2020 -hankkeen kuluva vuoden tilausvaltuudesta ehdotetaan siirrettäväksi 238 milj. euroa vuosille 2026—2029 viivästyksistä johtuen
- Energiatuen määräraha-arviota alennetaan 141 milj. eurolla mm. myöhentyneiden maksatusten takia
- Uusiutuvan energian tuotantotuen määräraha-arviota alennetaan 114 milj. euroa tarkentuneiden maksatusarvioiden perusteella
- EU:n rakennerahastohankkeisiin varattua määrärahaa ehdotetaan vähennettäväksi 100 milj. eurolla niiden ennakoitua pienempien maksatusten vuoksi

Valtiontalouden kehys vuodelle 2024

- Ensimmäisen lisätalousarvion jälkeen kuluvan vuoden jakamaton varaus oli 376 milj. euroa.
 - Tähän sisältyi 38 milj. euroa vuodelta 2023 käyttämättä jäänyttä jakamatonta varausta, joka on käytetty kokonaan kertaluontoisiin menoihin tässä lisätalousarvioesityksessä.
- Hallituksen kevään 2024 kehysriihessä tekemän linjauksen mukaisesti vuoden 2024 lisätalousarviovarausta on pienennetty 300 milj. eurolla.
- Kun huomioidaan kehystason lasku, kehyksen rakennemuutokset ja hinta- ja kustannustasotarkistukset sekä kehysmenojen vähennys, jää kuluvan vuoden jakamattomaksi varaukseksi 337 milj. euroa.